

i Almindelighed, at naar der af Ministeriet forelægges et Udvalg Papiere, Dokumenter, Dphsninger, det da maatte blive almindelig Stil, at saadanne Papiere, naar Udvalget havde benyttet dem og sluttet sine Forhandlinger, bleve henlagte paa et Sted, hvor samtlige Medlemmer af Thinget kunde gjøre sig bekendte dermed; man vilde saa maaskee lidt danne sig en anden Mening end den, der kommer til orde gjennem et enkelt Medlem af Udvalget. De ere ikke meget grundige, disse Betænkninger fra Biskopperne; de have omtrent alle det samme Omkæd: „broderlig Enighed“, „lader os ordne Sagen ad Broderlighedens Bei“. Men det har nu vist sig, at selv paa de geistlige Enemærker er der Splid og Riv, og at det kan blusse op til Had, det see vi ofte, saa denne Enighed har ikke Stort at betyde. Der er dernæst henviist til, at der foreligger nogle Betænkninger fra Menighedsraad. Det er ganske rigtigt, men hvis de ærede Medlemmer ville læse dem igjennem, ville de virkelig ikke faae noget stort Begreb om Menighedsraadens Arbejder; det er, ligesom det var Stemmesedler; det er nogle forjædskede Stykker Papiir, hvorpaa der er skrevet en 3—4 Linier, „vi tiltræde det Foreslaaede“ eller Saadant; de have virkelig ikke nogen stor Betydning, og dem kan man virkelig ikke ved denne Leilighed paaberaabe sig. Jeg veed nok, at det er forretningsmæssigt at høre Biskoppernes Mening, men i et saadant kirkeligt Anliggende, som det kaldes, at tillægge dem en saadan aldeles overveiende Indflydelse, saa at man aldeles fordigaer Menighederne, synes mig er en Uting. Jeg synes, at Menigheden staaer her nærmere til at erklære sig i dette Anliggende end Biskopperne. Jeg troer endog saa, at 2 eller 3 Biskopper have henpeget paa, at man ogsaa burde have hørt Menighederne, og beslægtet, at dette ikke er skeet. Disse almindelige Ytringer med Hensyn til Formen for denne Sags Behandling.

Forfaavidt angaaer Realiteten, er jeg i den behagelige Stilling at kunne lade den ærede Kultusminister, der er langt bedre istand dertil end jeg, føre Forsvaret for Indholdet deraf. Een Bemærkning maa jeg dog endnu tillade mig, og det er med Hensyn til, at der fra begge Sider er sagt, at det var et indre kirke-

ligt Anliggende. Det er jeg aldeles imod; jeg forstaaer ikke, hvorledes det kan kaldes et indre kirkeligt Anliggende; de kirkelige Handlinger, de kirkelige Sæbvaner blive jo ikke det Allermindste forandrede. Her er Tale om Huse, om at benytte det eller det Huus, den eller den Kirke, og hvori jo dog Rægmand, som boer i Byen, maa have sin Part. Det er noget aldeles ydre og ikke noget indre kirkeligt Anliggende, og derfor, netop derfor troer jeg, at den lovgivende Magt maa være ikke alene fuldkommen berettiget, men ligefrem forpligtet til at lovgive om dette Forhold.

Med Hensyn til et Par Endringsforslag, der ere stillede til det af mig fremsatte Forslag, skal jeg tillade mig et Par Ord. Der er af 2 ærede Rigsdagsmænd (Carlsen og Strøm) fremsat et Underendringsforslag, der gaaer ud paa, at den i mit Forslag stillede Betingelse for, at Tilladelsen for den udenfogs Præst til at holde Altergang i det fremmede Sogns Kirke af Biskoppen skal tilbagekaldes, nemlig: „naar han finder sig foranlediget til i det Hele taget at begrænse en Præsts udenfogs Virksomhed“, skulde udgaae. Det er nu min Mening, at der mange Steder kan være overmaade god Grund til at see Præster lidt paa Tingrene, der lidt passe deres eget Sogn maaskee daarligt nok, og derimod streife omkring i andre Sogne; disse Tilfælde kunne virkelig forekomme; men paa den anden Side feer jeg ved nøiere at læse mit Endringsforslag igjennem, at denne Betingelse egentlig ikke behøves, forbi der kort i Forveien staaer ganske i Almindelighed anført som Betingelse: naar han (Biskoppen) finder, at Tilladelsen misbruges; og altsaa kan jeg ikke have noget imod, at de Ord gaae ud, som de tvende ærede Rigsdagsmænd ville have ud. Det følger af sig selv, at et andet Endringsforslag, der gaaer ud paa at stemme § 2 ud, vil jeg ikke kunne stemme for.

Strøm: Det vil sees, at en æret Lands- thingsmand (Carlsen) i Forening med mig har fremsat et Underendringsforslag til det af den ottende Landsthingsmand for 2den Kreds (Frølund) stillede Hovedendringsforslag. Dette Endringsforslag gaaer ud paa, at de Ord i § 2, med Hensyn til i hvilke Tilfælde Biskop-